СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ XI. | Олифантъ, Па. — Четверъ 12-го Лютого 1903. | Число 7.

Що чувати въ свѣтѣ.

Найвысшій судъ державы Нюйоркъ выдавъ оногды рѣшене, що законъ, якій вôдъ кождого кандидата на урядъ вымагае, абы пôдъ присягою признавъ ся, кôлько коштували его выборы, є неконституційнымъ. Для оправданя себе поликуе ся судъ на основнй законы стану, котрй въ уступѣ о присязѣ урядниковъ, говорять: „И кромѣ урядовои, нѣякои иншои присяги, декляраціи анѣ условя не можь вымагати вôдъ тыхъ, що силою выборôвъ мають обняти урядъ публичного довѣря“.

Въ наслѣдокъ сего рѣшеня, політикери не будуть больше признавати ся, кôлько выдали на выборы, чимъ найвысшій судъ здѣлавъ имъ значну прислугу. Се одна сторона засуду, та друга, де ходить о добро народа, представляе ся зовсѣмъ инакше. Звѣсно, що політикеры зъ партіи великихъ капіталістôвъ выдавали и выдають величезнй сумы грошей на свои выборы. Не догôдно одначе було для нихъ признавати ся по выборахъ, кôлько заплатили за выборъ, бо народъ дуже легко дôзнававъ ся зъ того, кôлько потребують вкрасти, щобы сторицею нагородити собѣ понесенй втраты. Вôдъ теперь вже змѣнить ся. Нѣхто не дознае ся нѣколи, кôлько они выдали за свôй выборъ анѣ... кôлько вкрали. Ясно отже, якъ на долони, що нове рѣшене суду є одностороннє и лише політикерамъ новый хосенъ.

Боротьба американьского народа зъ тростами и великими капіталами, се боротьба зъ вѣтраками. При теперѣшнôмъ законодавствѣ, въ нинѣшныхъ обставинахъ капіталісты все таки вспѣють найти средства, при помочи якихъ поборють всѣ перепоны и поставлять на своимъ. За примѣръ най послужить послѣдня недостача угля, штучно выкликана углянымъ тростомъ. По цѣлôмъ краю, устає рухъ, всюды бракъ опалу, народъ мерзне и всѣми силами натискае на конґресъ, щобы вôдчинивъ границѣ для заграничного угля. Пôдъ натискомъ загалу конґресъ дѣйсно зносить цло на угле, та чи се помагае що? Зовсѣмъ нѣ! Углянный тростъ и ту не давъ ся „збітувати“, бо ото сей часъ пôславъ до Европы своихъ аґентôвъ и закупивъ ...мъ больщу половину угля, призначеного на посылку до Сп. Державъ. Такъ закуплено на Шлеску около 250, а въ Анґліи 800 тысячѣвъ тонъ.

Выходить зъ того, що недостачу твердого угля въ Америцѣ доти не дасть ся усунути, доки не змилосердить ся надъ нами углянный тростъ... Сумне але правдиве.

Въ конґресѣ внесено „билъ“, щобы рôчну платню президента Сп. Державъ пôдвысшити зъ 50 на 100 тысячѣвъ долярôвъ. Капіталістична бôльшость конґресу хоче пôддобрити ся президентови, тому нема сумнѣву, що згаданый „билъ“ перейде.

Канадійскій парляментъ ухваливъ законъ, якимъ строго забороняе ся дѣтемъ, молодымъ дѣвчатамъ и женщинамъ працювати довше, чимъ 60 годинъ тыжнево.

Для Сп. Державъ бувъ бы такій законъ великимъ добродѣйствомъ, та на жаль ту єще не пôзнали, яку шкоду приносить для людства перетяжуване працею женщинъ и дѣтей.

Мировй переговоры въ справѣ венезуельскôй вже розпочали ся, але идуть такъ пиняво, що нема надѣѣ на великй успѣхи. Анґлія, Нѣмеччина и Италія домагають ся, абы ихъ претенсіи були найскорше поладнанй и заспокоенй безъ огляду на прочй державы, и ту лежить причина лиха. Президентъ Костро не може рѣшити ся на такій крокъ, бо сѝмъ обидивъ-бы другй пошкодованй державы.

Венезуельске правительство зробило своимъ повновласникомъ американьского посла Бавена, котрый приѣхавъ оногды до Вашинґтону, де на спôлку зъ през. Рузвелтомъ и міністромъ Геемъ працюе що мога, абы захистити безталанну Венезуелю передъ европейскими грабежниками.

Цѣлу Европу непокоить послѣдными часами грôзна ворохобня въ Македоніи. Жителѣ сего краю, переважно Славяне, повстали противъ Туреччины, котра безпощадно и жорстоко гнете ихъ вôдъ 400 лѣтъ, тай розпочали борбу на житє або смерть. Вже вôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ веде ся тамъ завзята борба, погибло у нѣй доси тысячѣ народу, а станъ военного наруженя бôльшае зъ каждымъ днемъ. Туреччина згромадила въ македоньскихъ віляетахъ силу вôйска, однакъ черезъ те не змѣнили ся обставины анѣ на волосъ, бо оружнй вôддѣлы Македонцѣвъ криють ся по недоступныхъ горахъ та вертепахъ и выхôснвують кожду нагоду, щобы вôдомстити свою кривду на бисурманахъ.

Проводирѣ ворохобниковъ заповѣдають на весну загальне повстане, наколи турецке правительство не заведе реформъ и не дасть деякй полекшѣ для христіяньского населеня Македоніи. Туреччина одначе не гадае навѣть о якихъ-небудь реформахъ. Навпаки, ея башибожуки, урядники и вôйско чимразъ бôльше переслѣдують и знущають ся надъ неприязными собѣ Македонцями, чимъ доводять ихъ до розпуки.

— Супротивъ такъ грôзнои ситуаціи двѣ сумежнй державы, Австрія и Росія, змобілізували на границѣ Туреччины значну армію, котра кождои хвилѣ готова зашахувати султана. Кажуть, будь-то бы Австрія зъ Росією домагали ся рѣшучо заведеня реформъ въ Македоніи, а коли Туреччина не послухае, може прійти до вôйны. — Розумѣе ся, що такъ Австрія якъ и Росія мають въ тôмъ свôй интересъ, абы въ Македоніи наставъ миръ. Безъ того они-бы не змилосердали ся надъ Македонцями. Нынѣ интересъ передъ усѣмъ...

Оскаръ II. король Швеціи и Норвеґіи, передавъ на дняхъ цѣле правлѣне въ руки свого сына, Ґустава Адольфа. Король числить теперь 74 лѣтъ и говорить, що не мае вже силы кермувати державою. Сей монархъ уходивъ за найліберальнѣйшого помѣжь европейскими монархами.

Нѣмецке правительство замѣсть що мало бъ ити впередъ, подае ся вспять. Послѣднй телеґрамы доносять, що за порадою цѣсаря Вильгельма порѣшило оно допустити єзуитôвъ до Нѣмеччины и вôдкликати законъ зъ 1872. року, якимъ выключено ихъ зъ границь нѣмецкои державы.

Головною причиною такого назадництва нѣмецкого правительства мае бути взрôстъ соціялізму. Нѣкчемнй тираны гадають собѣ, що Єзуиты вспѣють забити баки робôтничôй клясѣ и подавити поступъ. Дарма одначе, не подарить ся!

Домашна вôйна въ Марокко притихае. Въ великôй битвѣ, зведенôй минувшого тыжня пôдъ мѣстомъ Фезомъ, подарило ся султанови розбити армію ворохобниковъ, а ей проводиря и претендента до мароканьского престола, Бугамара, взяти въ полонъ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Лютый		
12	Ч.	Трех Святителѣвъ
13	П.	Кира. Йоана Ђезереб.
14	С.	Трифона муч.
15	Н.	Срѣт. Госп. О блуд. сынѣ
16	П.	Симеона, Анны
17	В.	Изидора
18	С.	Агафіи

— **Американьскій** тростъ нафты, звѣсный пôдъ назвою „Standard Oil Co.,“ загадуе закупити всѣ галицкй копальнѣ нафты и воску земного. Въ гой цѣли ведуть ся переговоры зъ властителями и акціонарами тамошныхъ копалень, а кôлька аґентôвъ тросту выѣхало до Галичины, щобы на мѣсцѣ пронюхати „бізнесъ.“ Цѣна купна не мае перевысшати 20 міліонôвъ долярôвъ. — Оденъ зъ найзначнѣйшихъ членôвъ тросту выговоривъ ся недавно що такъ галицкй якъ и велика частина російскихъ копаленъ нафты перейдуть незабаромъ пôдъ контролю Американцѣвъ.

— **Ґенеральный** страйкъ кравцѣвъ розпочавъ ся у Вѣдни (Австрія). Страйкеры домагають ся управильненя мінімальнои платнѣ въ кравецкôмъ заводѣ.

— **Особливша** картина мадярскои культуры представилась на недавныхъ головныхъ зборахъ угорского „Culturverein-у“ въ Будапештѣ. Голова сего товариства Евгені Ракочі мавъ вôдчитъ про однодитинну систему, що розповсюднюеся теперь у вôтчинѣ Арпада незвычайно. Лихо пôсля прелеґента, зайшло такъ далеко, що въ многихъ мѣсцевостяхъ улицѣ цѣлый рôкъ пустй, бо нема дѣтей, и треба замыкати народнй школы, бо учителѣ не мають кого учити. Народъ мае вôдразу передъ благословенємъ въ дѣтьохъ а селянка уважае за ганьбу, мати богато дѣтей. П. Ракочі думае, що винно сему зле законодавство. Принято для Угорщины заграничнй законы, котрй не вôдповѣдають обставинамъ, середъ якихъ селяньска родина не може успѣвати, бо нинѣ селяньска власнôсть дробить ся до безконечности, такъ що дрôбный рôльникъ статочно не може выжити. Є въ тôмъ безъ сумнѣву богато правды, однакъ страхъ передъ дѣтьми ледви можна узнати единою причиною лиха. Иншй економісты думають, примѣромъ, що грають тутъ ролю пустота матерей та ихъ выгода, а за се годѣ винувати принятй зза границѣ законы. У всякôмъ случаю та прикмета мадярскои національности мае одну добру сторону. Наслѣдкомъ однодитинной системы и страшнои фабрикаціи ангеликовъ зъ одной стороны, а постôйнои масовои еміґраціи зъ другои сторони, упадае всупереч всякимъ штучнымъ обчисленямъ житева сила мадярства. Упадае тымъ самымъ его енерґія та абсорпційна здôбнôсть, а дорогою насилствъ немадярскй народности не дадуть ся бôльше вынародовлювати. Кождый народъ хоче вже жити своимъ питомымъ житємъ.

— **Покаравъ** самъ себе... Жидъ-мельникъ коло Ополя въ Росіи мавъ кота, котрый робивъ ему всякй пакости. Недавно, коли кôтъ выпивъ ему молоко, мельникъ розлюченый до крайности, спôймавъ кота, вынѣсъ его далеко на поле, пôлляв нафтою и пôдпаливъ. Розумѣе ся, що кôтъ въ страшнôмъ бôлю погнавъ прямо до дому и залѣзъ на пôдъ въ солому. Заки мельникъ прибѣгъ до дому, дахъ стоявъ вже въ полумѣни. Про ратунокъ не було и гадки. Вôдъ дому заняли ся и господарскй будинки и згорѣли до тла. Оставъ лише млынъ, бо стоявъ на боцѣ. Въ додатку ще товариство обезпеченъ дôзнало ся про причину пожару та не лише не выплатило обезпеченя, але донесло судови, що мельникъ самъ пôдпаливъ свою хату. И выйшовъ зъ котомъ...

— **Ледовй** криги на Днѣстрѣ попукали наслѣдкомъ кôлькадневнои теплоты и знищили мôстъ коло Галича, що лучивъ мѣсто зъ зелѣзничою стацією. Кромѣ того завалили криги кôлька иншихъ мостôвъ, якъ пр. пôдъ Букачôвцями, коло Войнилова и прочй. Такъ само рушають ся криги на великихъ угорскихъ рѣкахъ и дѣлають безлѣчь шкоды. Вздовжь берегôвъ Дунаю, Тисы, Савы и Дравы понищили криги богато млынôвъ и прочихъ будôвель а въ кôлькохъ мѣсцяхъ були причиною грôзного выливу рѣкъ и потоковъ. Побережнй мешканцѣ зъ поспѣхомъ утѣкають въ безпечнй мѣсця.

— **Кôлько** людей погибае на Американьскихъ зелѣзницяхъ? Правительственный рапортъ, оповѣщеный сими днями, говорить що за послѣдныхъ 3 мѣсяцѣ упало жертвою нещасливыхъ случаѣвъ на американьскихъ зелѣзницяхъ поверхъ 12 тысячѣвъ особъ. Зъ того числа втратило житє 845 особъ, а потовченыхъ и покалѣченыхъ було 11 тыс. 162.

Ажь страхъ ѣздити такими зелѣзницями, мурашки ходять поза спину, коли чоловѣкъ сѣдае на такій поѣздъ!

— **Експльозія** пороху покалѣчила оногды въ майнахъ Bellevue, коло Скрентонъ, Па. 10-охъ майнерôвъ. Двохъ зъ покалѣченыхъ боре ся зô смертію.

— **Страшне** нещастє, яке зворушило многихъ до глубины душѣ, лучило ся оногды въ столичнôмъ городѣ Анґліи, Лондонѣ. Именно повставъ огонь въ заведеню для божевôльныхъ, званôмъ Кални Гетчь шпиталь, и такъ швидко розширивъ ся, що около 55 нещасливцѣвъ погибло въ поломѣняхъ. Въ заведеню було тодѣ поверхъ 2600 божевôльныхъ, а коли сторожа и дозорцѣ прійшли ихъ ратувати, недужй не то що не хотѣли слухати приказôвъ, але кинули ся на дозорцѣвъ и всяку ратункову акцію здѣлали неможливою. — Богато зъ божевôльныхъ розбѣгло ся по всѣхъ усюдахъ тай доси не дало ся єщо зловити. — Огнева сторожа уратовала часть заведеня але одно крило, де мѣстивъ ся вôддѣлъ для жидôвъ, згорѣвъ и ставъ ся могилою для пôвъ сотнѣ особъ. Бувъ се страшевный видъ, якъ божевôльнй закровавлеными зубами и руками намагали ся вырвати зелѣзнй краты, кусали и толочили однй другихъ, щобы при вôкнѣ вôдотхнути свѣжимъ воздухомъ, якъ дерли ся по стѣнахъ и горѣли живцемъ. Ихъ трупы, выдобутй опôсля зъ пôдъ згарища и румовищь, були спаленй на уголь. Въ наслѣдокъ сего нещастя надъ цѣлымъ Лондономъ висить жалоба и пригноблююче враженє.

— **Пчихнувъ** и умеръ. Иванъ Пятакъ, зъ Екронъ, О. бавивъ ся оногды зô своимъ 6. мѣсячнымъ сынкомъ. Дитина була весела и здорова, коли въ тôмъ пчихнула посинѣла и почала конати. Не помогло нѣчого — въ протягу 10 мінутъ сынокъ вôддавъ Богу душу таки на рукахъ батька. Прикликаный лѣкарь сконстатувавъ, що наслѣдкомъ пчихненя корчь зловивъ горло дитяти и выкликавъ смерть.

— **Котлы** въ фабрицѣ зелѣзныхъ руръ Monongahela Furnace въ Мекиспортъ, Па. експльодували на дняхъ и убили трехъ, а покалѣчили сѣмохъ робôтниковъ. Тѣла убитыхъ були порозрыванй на дрôбнй кусѣ и порозкиданй на 200 крокôвъ довкруги. Мѣжь убитыми и ранеными, якъ намъ звôдти доносять, є также и Русины.

— **За** фальшоване пяти короновокъ арештовано въ Новôмъ Санчи (Галичина) зелѣзничого котляра, Шуля. Котляръ пôдроблювавъ грошѣ на зладженôй до сего машинцѣ и розкидавъ по цѣлôй околицѣ.

— **Галицкій** Митрополитъ, ґрафъ Анд. Шептицкій занедужавъ небезпечно. Зъ донесень гал. рускихъ часописей выходить, що причиною недуги митрополита мае бути перестудженє.

— **Въ** Неварку, Н. Дз. цареславне новооснованє брацтво тамошне, що належить до „Общества рускихъ братствъ“, ширить на силу цареславіе и дня 17. януара б. р. спровадило ажь 3. попôвъ до бедраму, „дабы кончили вечерею“ и кропили людей. Розумнѣйшй Русины позамыкали передъ ними дверѣ и не належать до того братства, бо „москалями“ они анѣ не родились, анѣ не були, и не хочуть бути.

M 15

— **При** входѣ до однои церкви заштилетовано недавно въ Москвѣ (Росія) звѣсного вôрменьского міліонера, Исака Джамґарова. Якъ опôсля выявило ся, була се месть розбôйниковъ. Минувшого року попавъ ся вôнъ въ руки кавказкимъ розбôйникамъ котрй пустили его на волю пôдъ услѣвемъ, що въ найкоротшôмъ часѣ зложить высокій окупъ. Та Джамґаровъ замѣсть окупу наслѣвъ на розбишакôвъ полицію. Вôдъ тодѣ розбишаки заприсягнули ему кроваву месть и, бачимо, довершили свого. Не вагували ся навѣть зайти до одного зъ найбôльшихъ мѣсть Росіи, щобы лишенъ покарати свого ворога.

— **Вже** друга „Оса“ вылетѣла вôдъ Нового року и и такъ пожалила не одного ворога, що буде тямити старо-рускій мѣсяць... Змѣстъ першого числа такій: „Доплыве до цѣли“ (зъ дуже гарнымъ образцемъ), „Головный свѣдокъ“, „Хрунямъ и ойцомъ Кулявымъ та Ольшевскому“, „All right“, „Новорôчнй желаня“, „Листы Осы“ „Старый а дурный“, „Не зачѣпай Ивана“. „Добрый спосôбъ“ и пр. Змѣстъ другого числа: „Нова сопѣлка“ а до сего также чудесный образець), „Цѣкава розмова вошѣ зъ господиномъ шмаркомъ“, „Капаньскимъ жабамъ пророцтво“, „Не халасуй“, „Загадки“, Пригода читачѣвъ „Брехнѣ“, „Черезъ що одно братство выступило“ и инше.

Оба числа переповненй гуморомъ и сатирою, богато илюстрованй и старанно выкôнченй. Хто не вѣрить, най запренумеруе собѣ, а наглядно пересвѣдчить ся. Ану Русины, пôдопрѣть одиноке сатирично-гумористичне письмо на американьскôй Руси! Ану, а при тôмъ насмѣете ся и развеселите! Адреса: „Оса“, Box 375, Olyphant, Pa.

Цитрина яко лѣкъ.

Єсть знанымъ фактомъ, що цитрина мае въ собѣ дуже придатнй власности. Було стверджено якійсь часъ тому, що кôлька капель цитринового соку може забити всѣ бакцілѣ якй знаходять ся въ водѣ до питя.

Хотяй декотрй лѣкарѣ дивлять ся зъ недовѣріємъ на се, варто однакъ безвзглядно о тôмъ переконати ся. Всѣ лѣкарѣ годять ся, що взмôцняне орґанôвъ есть одинокимъ средствомъ противъ слабостей; слаба система есть легкою здобычею для всякои заразы. Взмôцнене системы не осягае ся черезъ якй-небудь напоѣ, котрыхъ наслѣдки суть лише хвилевй; повинниcьмо ужавати лѣку, котрый вôдживляе тѣло на всегда. Тринерôвъ Американьскій Еліксіръ гôркого вина збôльшае дѣяльнôсть всѣхъ орґанôвъ, а въ той спосôбъ робить ихъ сильными. Оно очищае кровь въ спосôбъ природный, безъ всякои небезпечнои хемічнои примѣшки, творить апетитъ и причиняе ся до легкого вôддалюваня поживы зъ жолудка. Навѣть самй задивуете ся зô своеи новои енерґіи и житя. До спродажи у всѣхъ аптыкахъ або у фабриканта,

Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

“Свобода”

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѝ грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 8082.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не приниласмо.

Хто хоче, щобы его статя, допись и т. п. були надрукованѝ въ „Свободѣ“ въ четверъ, той мусить прислати намъ тую статю або допись такъ, щобы мы ѝ дôстали найдальше въ попередну суботу.

Подяка.

Отсимъ складаемо сердечну подяку всѣмъ отцямъ духовнымъ, спѣвакамъ, делеґатамъ и другимъ людямъ, що взяли участь въ похоронѣ нашого незабутого душпастыря о. Антонія Бончевского. А именно дякуемо отцямъ Ив. Констанкевичови зъ Shamokin, Pa. Мих. Балогови зъ Trauger, Pa. Н. Стефановичови и Д. Добротворови зъ Pittsburg, Pa. Гр. Цмайлови зъ Ramey, Pa. Ст. Макарови зъ Mt. Carmel, Pa. Н. Дмитрови зъ Northampton, Pa. Н. Струтиньскому зъ Olyphant, Pa. Н. Пôдгорецкому зъ Jersey City, N. J. П. Тимкевичови зъ Yonkers, N. Y., В. Нижанковскому зъ Granville, N. Y и Ив. Арданови зъ Olyphant, Pa. Дальше дякуемо панѣ Е. Струтиньской зъ Olyphant, Pa и спѣвакамъ М. Бачиньскому, М. Мурдзѣ, А. Цѣцюрѣ, М. Констанкевичови, Данчакови, М. Колодѣйови, М. Паздрѣйови, Ю. Пôдсадочному, В. Копчѣ, Ив. ґловѣ. Также дякуемо пп. Ал. Шаршоньови, С. Ядловскому, Н. Олексѣ, А. Корманови, А. Каменьскому, К. Ксулови, Д. Голодови, О. Ковткови, И. Сабатови, Сѣмкови, М. Трембачови, Гр. Бѣликови и прочимъ делеґатамъ и участникамъ, котрыхъ имена може тутъ не вымѣненѝ за те, що причинились до звеличеня сего сумного нашого торжества. Най Богъ Всевышный заплатить Вамъ за Вашѝ труды.

Въ имени Ансонійской громады
Г. Дзядикъ,
Д. Сидорякъ,
М. Пôдбережнакъ.

Сумне народне свято на американьскôй Руси.

(Конець).

Сотки народа залягли площу коло церкви, — О. Констанкевичь въ супроводѣ оо. Балога и Кульчицкого выпровадили домовину зъ церкви, котру несли священики — товаришѣ Покôйного.

По вôдчитаню евангелія при дверехъ церкви рушивъ величавый походъ въ слѣдуючôмъ порядку. На передѣ несено Американьску фану, вôдтакъ св. Крестъ и три хоругвы. За хоругвами предсѣдатель Ансонійскои парохіи п. Дзядикъ и другихъ двохъ кураторôвъ несли Портретъ Покôйного. Вôдтакъ слѣдувавъ довгій рядъ дѣтей шкôльныхъ. пôдъ проводомъ дяко-учителя Ходжая зъ вѣнцемъ зъ написомъ: „Першому учителеви“: За нами поступало мѣсцеве Братство жѣноче св. Елены зъ прехорошимъ вѣнцемъ зъ написомъ: „Основателеви“: Три чужѝ Братства зъ Ансоніи и зъ Derby йшли въ уніформахъ зъ вôдзнаками и зъ свѣчками въ рукахъ. Дальше слѣдовало мѣсцеве Братство св. АА. Петра и Павла зъ вѣнцемъ. Пôсля того Братства слѣдовавъ довгій рядъ вѣнцѣвъ въ слѣдуючôмъ порядку: 1) Вôдъ „Шкôльного фонду“ зъ написомъ: „Просвѣтителеви“ п. Мих. Курила студентъ инжинеріи въ So. Bethlehem, Pa., 2) Вôдъ Братства св. АА. Петра и Павла въ Ansonia Conn. зъ написомъ: „Ревному членови“: 3) Вôдъ „Союза“ Много заслуженому урядникови несли предсѣдатель о. Н. Стефановичь Шаршонь и Ядловскій. 4) Вôдъ тов. „Еміґраційный Дôмъ“ — „Дѣяльному членови“ 5) вôдъ парохій: „Любому душпастырови вдячна парохія“: 6) Тов. „Зоря“ зъ Ню-Йорку: О. Бончевскому — Вѣчная память — 7) from E. Haire Derby, Conn. 8) from S. Novitzky, Derby, Conn. 9) Вôдъ „Свободы“: „Борцеви за рускій народъ“: 10) Вôдъ Товаришôвъ: „Любому Другови“: 11) Вôдъ парафіянъ, котрѝ походять зъ Подôля. На трумнѣ, котру несли на перемѣну урядники парохіи и члены Братства св. АА. Петра и Павла спочивавъ вѣнець зъ написомъ „A friend“: За довгимъ рядомъ вѣнцѣвъ поступавъ славнозвѣстный хоръ Шамокінскій скрѣпленый такими добôрными силами якъ ОО. Добротворъ, Нижанковскій и др. Заразъ за хоромъ йшли священики зъ О. Констанкевичомъ на чолѣ и вôдчитовали приписанѝ Євангелія. Вôдтакъ слѣдовавъ величавый караванъ, на котрôмъ спочивало ще три вѣнцѣ — а за караваномъ довгій рядъ двокôнныхъ повозôвъ. Сотки народу, парохіяне рускѝ и Американцѣ спѣшили збитою масою, щобъ вôддати честь Праведникови.

Далеку просторонь вôдъ церкви до руского цминтара, майже усю заповнивъ сумный походъ и при майже безупиннôмъ спѣвѣ хору — около 3. год. сполудня занесено домовину надъ сиру могилу,

По перечитаню Лазоревого евангелія и по вôдправленю Панахиды попращавъ въ имени парохіи свого найлѣпшого Душпастыря предсѣдатель Г. Дзядикъ, выказуючи великѝ заслуги, якѝ Покôйникъ положивъ для парохіи. Алексей Шаршонь, касіеръ „Союза“ въ короткôй и ядерной промовѣ попращавъ Покôйного вôдъ членôвъ „Союза“ и вôдъ цѣлого робôтничого руского народа въ Америцѣ. Наконець О. Н. Стефановичь зъ Pittsburg, Pa. выголосивъ довшу знамениту проповѣдь выряжаючи Покôйнога Товарища — Священика, Патріота — Дѣятеля въ далеку вѣчну дорогу. Не було однои душѣ, щобъ не заплакала, не бачилисьмо одного ока щобъ не зронило слезы. Товаришѣ священики Покôйного, сотки зôбраного народу зросили щирыми слезами домовину Покôйника. А той дзвôнъ, що лунавъ зъ рускои церковцѣ, неначе плакавъ и заводивъ за невôджалованою стратою.

По запечатеню гробу — Товаришѣ-Священики вергли по черзѣ грудку землѣ на домовину Покôйника и середъ урочистои тишины увесь народъ приклякнувъ и змовивъ тиху молитву за душу того, котрого высоко цѣнивъ, высоко почитавъ и безмѣрно за нимъ жалѣвъ.

Дзвоны по всѣхъ 13 рускихъ парохіяхъ въ Америцѣ вôдъ недѣлѣ почали три разы денно голосити свѣтови, що нестало въ живыхъ священика и найбôльшого патріота Амер. Руси. И тѝ дзвоны, мовбы устами цѣлого Амер. Руского народа роспращали Покôйника около 3 год. сполудня, коли кладено его въ сиру могилу.

Найжежь Тобѣ буде земля — хочь чужа — хоть не рôдна легкою.

Спочивай нѣколи незабутый Товаришу — а Русины — тѝ Русины, що вмѣють ажь по смерти цѣнити чоловѣка, певно нѣколи — во вѣки не забудуть Твоихъ заслугъ, Твоеи працѣ, и Твого чистого и правого якъ слеза характеру.

Пращай!
Несторъ Дмитрôвъ.

Справа нагла

проте въ Недѣлю направляли робôтники церковь.

Пôдчасъ коли звоны скликували людей на богослужене, партія робôтникôвъ направляла греко-православну (читай російско-православну) церковь.

Попъ не мôгъ заборонити,

поза его юрисдикціею, бо будинокъ не бувъ посвяченый.

Сподѣють ся нового попа.

Партія робôтникôвъ занята пильно валенемъ и направкою греко-православной церкви на Стерлингъ улици Вудсъ-ранъ представляла вчера незвычайный видъ. Се, що той будинокъ е церковь, та що они робили въ недѣлю. — здаесь не смутило нѣкого.

Передъ кôлькома днями спостережено, що фундаментъ пôдъ входомъ до церкви запавъ ся и треба було направити сю часть будинку. Контракторы Биркі и Бодденъ поспѣшили ся зъ роботою и говорять що вчера не могли встриматись. О. Иванъ Недзѣльницкій, парохъ, говорить, що вôнъ не мае права заказовати робити, бо церковь не була посвячена.

Греко-православнѝ заходять ся около збудованя краснои церкви на Вайнѣ и Рідъ улицяхъ на мѣсце дотеперѣшнои каплицѣ. Новый будинокъ мае коштувати около 100 тысячь дол., а робота роспôчнесь около 1 Мая. Каплиця не буде збурена а перебудована на палату для епископа....... и т. д.

Таку вѣстку вычитали мы въ анґлійской ґазетѣ The Pittsburg Dispatch Monday Feb. 2 1903. Понеже она интересна, мусимо додати кôлька увагъ.

Царославнѝ місіонарѣ за помочію розмаитыхъ дячкôвъ кидають болотомъ на галицкихъ священикôвъ а самѝ не вмѣють чи не хочуть шанувати недѣлѣ.

О. Иванъ Недзѣльницкій уоправедивляе ся передъ свѣтомъ, що вôнъ не мавъ права заказовати робити, бо церковь не була посвячена. Чижь таке толковане не есть сьмѣхомъ для кождого здоровомысного чоловѣка? Тожь та церковь стоить вже около 10 лѣтъ, православный епископъ кôлька разôвъ до рока визитуе, то чомужь до сего часу не посвятивъ?

Алеґеньска православна громада есть найбôльшою зъ всѣхъ громадъ въ Америцѣ, за тымъ найбогатшою, а будинокъ малый та незначный яка то мусить бути славна господарка, коли ажь фундаментъ усувае ся.

Въ кôнци, передь кôлькома вже днями завважали, що фундаментъ запавъ ся а въ саму, недѣлю выпало имъ взяти ся до роботы.

Дописи.

ЛИСТЪ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Зъ парламенту.

Зачинае вже бути на правду скучно.... Пять рокôвъ на языковый спôръ мѣжь Чехами и Нѣмцями. — се трохи за богато. Въ цѣлôй державѣ безпросвѣтна нужда и темнота, въ цѣсарськôй столици робучій народъ гине вôдъ безробôтя, много-премного пекучихъ справъ, якъ пр. обезпечене робôтникôвъ на случай нещасливыхъ выпадкôвъ або старости, прасовый законъ и т. д. и т. д., жде полагодженя, а панове послы, тѝ „народнѝ заступники“, що ихъ высилавъ народъ якъ оборонцѣвъ вôдъ усякого лиха, сварять ся за „языки“, дають кепськѝ представленя и ховають въ кишеню по десятцѣ денно... А есть тыхъ панôвъ 425, то жь вытягають зъ народного маетку 8.500 коронъ денно — за те, що пѣчо не роблять, хиба торгують ся зъ правительствомъ за народными плечима, або сварять ся, якъ простѝ піяки въ коршмѣ, ну а часами и побють ся трохи.

Така комедія тягнеть ся вже 5 лѣтъ. А правительство? Воно ѣй и раде. При добрôмъ парляментѣ, дбалôмъ о народне добро, правительству неразъ круто прійшло бы. Такій пр. галицькій страйкъ изъ насильствами урядникôвъ, жандармôвъ та вôйська певне не уйшовъ бы безкарно, а такъ... Правительство тымъ щось обѣцяе, тымъ дещо дасть, тай мае спокôй. Коли о що правительству ходить, то певне не о ухвалене законôвъ, пожиточныхъ для арода, а лише о ухвалене т. зв. державныхъ конечностей, якъ податокъ, вôйсько и. т. д. И все старане, всѣ заходы правительства идуть на те, абы послы не сварили ся за „языки“ такъ довго, доки не будуть ухваленѝ тѝ „державнѝ конечности, а тамъ хочь и головы собѣ позрывайте...

Стара историія повторила ся й теперь. Пôдчасъ рôздвяныхъ ферій правительство мало вправдѣ богато роботы, але роботы, корыстнои для себе, а не для народа. За той часъ, коли послы святкували, ходило правительству о полагоджене двохъ справъ: угоды зъ Угорщиною и угоды чесько-нѣмецькои. Перша справа правительству вдала ся. Зъ Угорщиною заключено угоду — вправдѣ такъ, що зъ неи бôльше користи населеню Угорщины, якъ населеню Австріи, але се дрôбниця... Велика рѣчь, що якійсь тамъ австрійській „горожанинъ“ заплатить бôльше податку, що зъ Ивана або Гриця стягнуть кôлька шѣстокъ бôльше за той „гоноръ“ що „нашъ“ цѣсарь есть королемъ Угорщины! Вправдѣ парляментъ мôгъ бы угоду не приняти, але такій парляментъ, якъ австрійській, то збѣговище панôвъ та ихъ льокаѣвъ, прійме все, що правительство скаже. Адже бôльшôсть тыхъ панôвъ добре тямить, що якъ-бы не баґнеты цѣсарсько-королѣвськихъ жандармôвъ та не шахрайства цѣсарсько королѣвськихъ старостôвъ, то вони побачили-бъ посольській мандатъ тодѣ, коли свое ухо безъ зеркала.

Друга справа правительству не повела ся. Ческьѝ послы хотѣли бы, абы ческа мова була панующою не лише тамъ, де жиють Чехи, але и тамъ де жиють Нѣмцѣ (політику Чехôвъ у ихъ краю можна прирôвнати до політики польськои шляхты въ Галичинѣ), а нѣмецькѝ послы хотѣли бы знову, абы въ цѣлôмъ ческôмъ краю найстаршою мовою була нѣмоцька. Ясна рѣчь, що при такихъ обставинахъ трудна згода. По рôздвяныхъ вакаціяхъ скликано парляментъ на 15 с. м. зъ такимъ порядкомъ: 1) брюссельська цукрова конвенція: 2) побôръ рекрута, 3) прасовый законъ. Вже зъ сего порядку видно, о що правительство набôльше дбае. Брюссельська конвенція до фабрикаціи цукру въ рôжныхъ державахъ, а коли-бъ австрійській парляментъ не ухваливъ вôдповѣдного закона, то на сѣмъ стратили бы богатѝ капіталісты, властителѣ цукроварень. А богатыхъ капіталістôвъ треба ратувати, бо-жь се пôдпора теперѣшныхъ правительствъ. Побôръ рекрута не потрѣбный нѣкому иньшому, лишь самому правительству, — се вже кождому ясно. Ну, а на конець поставлено прасовый законъ, завдяки котрому лекше стало бъ дихати книжкамъ та ґезетамъ. Та зъ симъ нема чого квапити ся. По паньськихъ книжкахъ та ґазетахъ пишуть ся такѝ рѣчи, якихъ не конфіскують и по теперѣшнымъ законамъ, а ґазеты хлопськѝ, робôтничѝ, тѝ, що „бунтують“ народъ, можуть пождати на дрôбку „свободы“. Отъ и кладе ся прасовый законъ на самôмъ кôнци!...

Передъ скликанемъ теперѣшнои сесіи ческьѝ послы були загрозили обструкціею и щобы не допустити до нарадъ надъ деннымъ порядкомъ, внесли безлѣчь наглыхъ внесень. Що-жь робить правительство? Рôжными обѣцянками, торгомъ, робленымъ поза плечима выборцѣвъ, склонюе воно ческихъ послôвъ взяти свои внесеня назадъ, доки не буде полагоджена брюссельська конвенція и побôръ рекрута. Щобъ допустити до нарадъ надъ прасовымъ проектомъ, о те правительство навѣтъ не стараеть ся, а „народнѝ заступники“ такожъ про те не дбають...

Але крôмъ „Молодочехôвъ, котрѝ зробили сей тымчасовый торгъ зъ правительствомъ, есть въ парляментѣ купка послôвъ зъ меньшихъ, скрайнѣйшихъ ческихъ партій. Зъ сими правительство забуло поторгувати ся, и отъ вони зачинають обструкцію своими наглыми внесенями. Зачинаесь весела комедія. Внескодавцѣ говорять по кôлька годинъ — до пустыхъ стѣнъ, бо послы розбрили ся изъ салѣ, президентъ палаты, хочь не розумѣе по чеськи (всѣ внескодавцѣ говорять по чески!), вôдбирае голосъ за те. що посолъ „не говорить до рѣчи“, засѣданя вôдбувають ся вôдъ 10 годины рано одного дня до 7. години слѣдуючого дня... Так тревае вôдъ четверга до суботы. Нарештѣ правительство добивае торгу зъ „обструкціоністами, и „народнѝ заступники“ приступають до працѣ.“ Теперь радять надъ побором рекрута. И по що народамъ Австріи такого парляменту, де нѣчого пожиточного не можна ухвалити, де послы, такъ „опозиційнѝ,“ якъ и „правительственнѝ“ устроюють собѣ комедіѣ, торгують ся зъ правительствомъ, — все на власну руку, за плечима народа, не спытавши ся про нѣчо тыхъ, що ихъ выбирали?! Такій парляментъ мусить розлетѣти ся, щобъ уступити мѣсця лѣпшому, зложеному на пôдставѣ безпосередного и загального выборчого права. Певна рѣчь, що и тодѣ ще не настане рай на земли, але бодай буде не такихъ комедій, якъ нынѣ!

А може хто цѣкавый знати, що роблять руськѝ послы? Нѣчого, бо въ такôй гамарни нѣяка робота неможлива. Торгують ся зъ правительствомъ вони также не часто, бо ихъ замало, абы правительство потребувало торгувати ся зъ нами. Чи сякъ, чи такъ, а руському народови зъ того однакій хосенъ, такій самый, якъ зъ торôчного снѣгу!..,

22. сѣчня, 1903. р. М. Л.

Вôдповѣди

на пытанє въ справѣ фармъ.

Dickinson, N. Dak.

Всечестна Редакціе!

Тутъ описую вамъ о фармерахъ въ Дікінсонѣ, Н. Дакота:

Въ Дікінсонѣ е 50 фамилій, котрѝ належать до кольоніи Нортъ Дакота.

1. Кольонія Нортъ Дакота.

2. До мѣста за далеко 25 милъ; мѣсто зове ся Dickinson.

3. До желѣзницѣ за далеко, 12 милъ.

4. Земля е чорна, пѣсковата, горбиста; лѣсôвъ тутъ добрыхъ нема, а такій лѣсъ: великѝ горы а межи ними е мале дерево, сѣножать такожь е, пасовиска е досыть, вода е майже въ кождôмъ мѣсци чиста и здорова до питя.

5. Овочевѝ дерева тутъ не е бо вымерзають зимою.

6. Матеріяльне дерево е и не е дороге.

7. Збôжа одного року вроды, другого нѣ, а якъ вроды то градъ выбе.

8 Зима тутъ дуже остра, весною сильнѝ вѣтры, осѣнь такъ само.

9. Русинôвъ жие тутъ 50 фамилій.

10. Церкви, школы анѣ парохіяльного дому тутъ нема.

11. Земля вôльна, нѣхто не купуе.

12. За готову оброблену фарму зъ будинками треба заплатити 500 долярôвъ.

13. Фармерôвъ може ся ще примѣстити 400 фамилій.

14. Корова платить 45 долярôвъ, конь 50, а вôлъ 35 дол.

15. Машина до хлѣба коштуе 150 долярôвъ, до сѣна 55 дол.

15. Хто вже тутъ е по 3 роки то мають по 8 штукъ худобы и по 4 конѣ до роботы.

17. Околиця е здорова и весела.

Зъ поздоровленемъ
Николай Репетовскій.

На увязненыхъ страйкерôвъ рускихъ зъ Олифанту жертвували.

Зъ Crooked Lake, Saska Can.

Петро Томякъ	10
Дмитро Пантелюкъ	10
Юрко Будникъ	25
Анна Будникъ	1
Іоанъ Лисиця	25
Іоанъ Костинюкъ	25
Іоанъ Войцеховскій	25
Разомъ	$1.35
Вже квітована сума	$586.48
Разомъ	$587.8

Справы „Союза".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1902—1904.

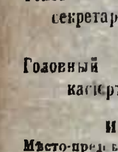
Головный предсѣдатель — о. М. СТЕФАНОВИЧЪ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касієръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Мѣсто-предсѣдатель.....М. Кравчишинъ NORTHAMPTON, PA.
Заст. касієра.....И. Глова EXCELSIOR, PA.

Радні:
М. Туровъ.....Priceburg, Pa.
Мих. Пачута.....Mt. Carmel, Pa.
Діон. Голодъ.....Jersey City, N. J.
Мих. Грацонь.....McKeesport, Pa
Андрей Добошь.....Lansford, Pa
Ив. Сабатъ.....Yonkers, N.Y.

Ихъ заступники:
Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Балевскій, Ник Добровскій.

Контрольна комісія:
о. Н. Пôдгорецкій, box 81, Jersey City, N.J.
К. Кирчовъ, 140 Essex Str., „ „
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

Вступайте до „Союза".

Кождый членъ платить на мѣсяць только **70** центôвъ, нѣ больше, нѣ менше.

За те достанете 600 долярôвъ посмертного, а 300 дол. за жену и всѣлякй другй запомоги въ разѣ калѣцтва и т. п. Хто не годенъ платити 70 центôвъ на мѣсяць той може платити половину, то есть 35 центôвъ, а тогды достане лишь половину зъ посмертного и другихъ запомогъ..

Записуйте ваший дѣти до „Союза". Дѣти можна записувати лишь такй, котрй мають оденъ рокъ житя, або бôльше. За дѣти треба платити 25 центôвъ на мѣсяць, а посмертне по нихъ достанете далеко бôльше якъ въ котрôй небудь асекурацiи (інсюренс).

Не волочѣть ся по чужихъ орґанізаціяхъ, котрй выступають противъ вашои народности и вѣры, але приступайте до своеи руской орґанізаціи, до „Союза". Памятайте, що вы Русины!

Просимо

Вп. секретарôвъ „Союза", щобы подавали точнй адресы нововступившихъ дорослыхъ членôвъ „Союза", записаныхъ на цѣле посмертне сейчасъ до редакціи „Свободы". Такъ само просимо подавати намъ якъ найточнѣйше всякй змѣны адресôвъ членôвъ „Союза", списъ членôвъ суспендованыхъ, выступившихъ, вычазаныхъ, вôдъѣхавшихъ до краю и умершихъ.

Редакція „Свободы".

Въ мѣсяцю децембру 1902 приступили до „Р. Н. Союза" слѣдуючй новй члены:

В. 65. Нецъ Йосифъ
Вурдила Илько
Савковъ Николай, дѣтина
Доньчакъ Иванъ „
В. 16. Кастелянъ Осифъ
Плѣсняньскій Павло
Плѣсняньскій Иванъ
Галько Иванъ
„ Юрій
Пестерикъ Михаилъ
Поляньскій Антонъ
Хома Тимко
В. 47. Русинякъ Федоръ, (децембру)
Филякъ Николай
Заволякъ Михаилъ
В. 62. Затраль Иванъ
Котыхъ Михаилъ
В. 46. Микита Иванъ
В. 2. Хомякъ Василь
В. 63. Прибыльскій Иванъ
Паньчишинъ Иванъ
Пельчаръ Андрей
Крупнякъ Михаилъ
В. 38. Сокила Стефанъ
В. 69. Маркевичъ Василь
Тигла Петро
Брожекъ Зофія, дитина
В. 30. Коринь Михаилъ
Копачь Михаилъ дитина
В. 35. Квочка Иванъ
Сцѣранка Зофія
Пелешъ Теодоръ
В. 40. Фѣль Марія, дитина
В. 19. Котапицкій Стефанъ, дит.

Квітъ.

Я, низше пôдписаный одержавъ зъ касы Р. Н. Союза 300. дол. словами: триста долярôвъ посмертнои запомоги по моѣй бл. п. женѣ, Аннѣ. За совѣсну и скору выплату складаю головному урядови Р. Н. С. сердечну подяку, а самому Р. Н. Союзови бажаю якъ найкрасшихъ успѣхôвъ въ его місіи на американьскôй Руси.

Simpson, Pa. дня 24. Нов. 1902,
Янинъ Гавранъ.
СВѢДКИ: Конд. Мерена, А. Гавранъ.

Квітъ

на триста долярôвъ, котрй панѣ Катерина Хованець отримала яко посмертну запомогу по еи мужови Павлѣ Хованець зъ Головнои Касы Руского Народного Союза въ Америцѣ.

Olyphant, Pa Feb. 6. 1903
Катерина Хованець.
СВѢДКИ: Юрій Хилякъ. Sigismund Kasinski.
Вôдъ мѣсцевого Уряду Р Н. Союза.
Михайло Паздрій, секретарь, Юрій Хилякъ, предсѣдатель,

Квітъ

на шѣстьсотъ долярôвъ, котрй панѣ Катерина Трояновска отримала яко посмертну запомогу по еи мужови Франку Трояновскôмъ зъ Головнои Касы Руского Народного Союза въ Америцѣ.

Olyphant, Pa. Feb. 8. 1902.
Катерина Трояновска.
СВѢДКИ: Ю. Хилякъ, Онуфрій Ковтко.
Вôдъ мѣсцевого Уряду Р. Н. Союза.
М Паздрій, секретарь, Ю. Хилякъ, предсѣдатель,

ПОСМЕРТНИ ✝ ВѢСТИ.

О. Антонъ Бончевскій, рускій священникъ членъ бр. св. Петра и Павла та Р. Н. С. ч. 10 въ Ansonia, Conn. родомъ зъ Угнова, пов. Рава руска (Галичина), урodж. 1871 року, упокоивъ ся дня 25 сѣчня 1903. р.

Андрей Ґечикъ, членъ братства св. Йосифа и Р. Н. С. ч 24 въ Shamokin, Pa. родомъ зъ Угорщины лѣтъ 44. упокоивъ ся 20 сѣчня 1903. року.

Вѣчная имъ память!

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

Новый урядъ братства св. Ив. Хрестителя въ Mckeesport. Pa.: Михаилъ Ґрацонь, предсѣдатель; Мих. Бѣль, мѣстопредсѣдатель; Лука Симъ, секретарь; Алексій Вахновскій, письмоводитель; Иванъ Цепко, касієръ; Алексій Русинъ молод. и Петро Бохенко. контрольоры; Василь Ґрацонь, капітанъ; М. Фрицкій, заставникъ; М. Лабошь, опѣкунъ хорыхъ.

Подавъ М. Ґрацонь бувшій секретарь братства

Брацтво св. о. Николая, въ Cleveland, О. вôддѣлъ 47 въ Союзѣ, выбрало на рôкъ 1903 слѣдуючихъ урядникôвъ: Прокôпъ Сквѣръ, предсѣдатель; Васько Щерба, секретарь; Иванъ Баволякъ, заст. секр.; Лука Бибель, касієръ; Мих. Сѣракъ, мѣстопредс.; Василь Быбель, заст. касієра; Иванъ Глива, дверникъ; Антонъ Ґрацонь, дозорця хорыхъ; Иванъ Родко, заст. дозорцѣ хор.

Брацтво св. Петра и Павла въ Carnegie, Pa. выбрало на дни 12 януара с. р. слѣдуючихъ новыхъ урядникôвъ: Емиліянъ Шпакъ, предсѣдатель; Петро Балановичъ, мѣстопредсѣдатель; Арсеній Патрошъ, секретарь брацтва; Осипъ Опша, заст. секр.; Иванъ Гибай, касієръ; Иванъ Адзима, заст. касієра; Иванъ Сказко, касієръ Союза; Лука Куликъ, секретарь Союза; Антонъ Астрябъ, опѣкунъ хорыхъ; Григорій Мучка, дверникъ; Иванъ Зарѣчнякъ до складнесаня фаны. Судъ мировый дае ся зъ слѣдуючихъ членôвъ. Чалый Голманъ, Петро Сущереба, Николай Гойсанъ, Станіславъ Силковскій, Емил. Шпакъ, Артимъ Бѣляньскій.

Мітинґи вôдбувають ся въ недѣлю по 12. кождого мѣсяця, о 6. год. вечеръ на Бродвей стрітъ. Въ мѣсяцю февруару буде ся приймати новыхъ членôвъ безъ вступного.

Арсеній Патрошъ секретарь

Подяка.

Дня 31. януара с. р. вôдбувъ ся въ насъ въ Бреславъ, Па. брацкій баль, вôд. 30 въ Р. Н. Союзѣ, котрый надсподѣвано выпавъ досыть хорошо и величаво. Найусерднѣйшу подяку складаме Нашому Отцю Духовному зъ Плимонтъ, Па. и дяко-учителеви, що прибули до насъ на нашъ баль зô своимъ рускимъ хоромъ и заспѣвали кôлька прекрасныхъ пѣсень. По укôнченю кождои пѣснѣ галя ажь бермѣла вôдъ оклясков въ честь рускихъ спѣвакôвъ. Такъ само складаме сердечну подяку всѣмъ братямъ и сестрамъ, що явили ся на нашъ баль. А особливо же Отцю Духовному, и дяко-учителеви желаемо, щобы ихъ Господь Богъ пожививъ на многая и благая лѣта щобы могли трудитись въ хосенъ и во славу руского народа.

Иванъ Ґмитрвкъ, предс. Тонко Швастъ, секр.

Важне.

Братство св. Василія Вел. въ Priceburg, Pa. буде принимати новыхъ членôвъ (до братства и до „Союза") черезъ мѣсяць: лютый за знижену цѣну, т. е. $3.00.

Русины вступайте до рускихъ братствъ и до „Р. Н. Союза", бо то найлѣпша орґанізація и найтаньша асекурація.

Андрей Гальчакъ, предсѣдатель, Юрко Фацатъ секретарь,

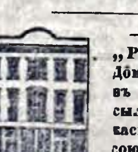
Прошу уважати!

Всѣ, котрй потребують календарѣвъ Р. Н. Союза, нехай пишуть по нихъ не до редакціи „Свободы." але на адресу головного секретаря Союза.

Mr. S. Yadlowski, Box 76 Jersey City, N. J.

Редакція.

НОВИНКИ.

— **Памятайте на „Руско-Народный Дôмъ Еміґраційный въ Америцѣ" и высылайте жертвы до касієра пôдъ адресою: Mr. Lazor Syrotiak, 42 Washington st., Yonkers, N. Y., а заразомъ увѣдомѣть о тôмъ секретаря пôдъ адресою: Mr. K. Kirczov, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.**

— **Найдорожшою** часописею на свѣтѣ е мабуть лондонскій Times („Таймсъ") котрый теперь выставленый на продажь. Его цѣна выносить дробницю 250 тысячѣвъ фунтôвъ штерлінґôвъ, себ-то міліонъ долярôвъ! Мимо сего зголосило ся доси 12 купцѣвъ.

— **Убивъ** Русина. Ранкомъ, дня 7 с. м. найдено пôдъ Ґрасами, коло Олифантъ, Па. стратно обкервавленого трупа Микиты Романа, Русина, родомъ зъ Ваненного, горлицкого повѣта (въ Галичинѣ). Почали слѣдити и дôйшли, що убивъ его Англієць, Майкъ Ґаґанъ, констабль зъ Ґрасôвъ, де и покойный мешкавъ.

Історія убійства стара якъ свѣтъ. Оба пили до пôзнои ночи, оба посварили ся по пяному, а коли по 12-ôй год. въ ночи ишли домôвъ, давай бити ся на кулаки. Ну, и наслѣдки звѣсній. Англієць бôльше обережный и тверезѣйшій позбавивъ противника житя.

Пок. Микита Романъ осиротивъ въ Галичинѣ жену и двое дѣточокъ, а незабаромъ, якъ говорять, загадувавъ вертати до краю. Убійникъ, котрый также мае жену и семеро дѣтей, самъ зголосивъ ся до суду.

— **Пôдъ** Самборомъ, въ Галичинѣ посѣкали уланы шаблями пропінац. стражника Маланку и поліціянтôвъ Кнапу, Дрозда та Ґрабарского за те, що спипяли ихъ въ перепачковаю зъ мѣста горѣвки. Ґрабарскій сконавъ въ шпитали.

ВСЯЧИНА.

Продукція золота и срѣбла въ 1901 р.

Золота выдобуто въ тôмъ роцѣ за галомъ 12,740.746 унцій зъ чого припадае на самъ Трансваль 439.-704 унцій. Перше мѣсце пôдъ взглядомъ продукціи золота занимають Спол. Державы, де выдобуто 3,805.500 унцій, вôдтакъ слѣдують: Австралія 3,719-080, Канада 1,-167.216, Росія 1,105.412, а по сихъ доперва идуть: Мексикъ, Индіи, Хіны, и другй краѣ. — Що до срѣбла, то его продукція выносила 174,993.374, унцій. И такъ выдобули срѣбла въ Мексику 57.937.000 унцій, въ Спол. Державахъ 57,947.090, въ Австраліи 13,049.243, Перу 5,699.848, а решту въ Нѣмеччинѣ, Канадѣ, и Ишпаніи.

Правный кодексъ зъ передъ 4000 лѣтъ.

Въ Сузѣ, старинной столицѣ Персіи, вôдкрила француска наукова експедиція рѣчь, яка зъ огляду на свое культурно историчне значѣне перевысшае все, що до теперь вôдкрыто на тôмъ поли у схôднôй Азіи.— Є се повный кодексъ цивільного и карного права, що походить еще зъ часôвъ короля Гамуда, котрый сполучивъ пôвнôчну и полудневу часть вавилонскои державы въ одно зô столицею Вавилономъ, якихъ 2200 лѣтъ передъ Христомъ. Цѣлый кодексъ обнимае 280 параґрафôвъ а на его основѣ можна осудити, якій вплывъ мало те вавилоньске право, задержане опôсля въ перзкôй державѣ, на розвôй римского права.

Монаршій грошѣ.

Ромунскій король, Кароль, умѣщае свои ощадности въ банку анґлійскôмъ, недовѣряючи мабуть краєвымъ фінансовымъ институціямъ. Тамъ „шпаруе" также султанъ. Его депозитъ мае належати до найбôльшихъ. Цѣсарь Францъ Йосифъ мае въ тôмъ банку лише грошѣ, зложеній своимъ попередникомъ. Новй ощадности умѣщае выключно въ австро-угорскихъ паперахъ. Цѣкаве, що перша книжка почтовоѣ щадницѣ, заснованои въ Австріи въ 1883 р., є власностію цѣсаря. Означена она ч. 1 и выставлена на 600 К. До тои сумы треба додати проценты 3, що наросли вôдъ 19 лѣтъ.

Аґрарнй вôдносины въ Росіи. „Русская Мысль" приносить въ грудневой книжцѣ статю, въ котрôй иншими, читаемо: Куды поглянешь, то переконаешь ся, що економічне положенѣ нашого, тобто російского селяньства, дуже розстроене и не буде можна довше здержати его вôдъ цѣлковитого упадку. Зъ кождымъ рокомъ стає яснѣйше, що при неурожаяхъ и голодѣ мы маємо рѣчь не зъ хвилевыми и случайными проявами, зъ поважнымъ розстроєнємъ цѣлого державного орґанізму, що по казуєсь не лише въ недостатку въ прокормлюваню населеня, але сполучене также зъ другими рôжными признаками. Такъ скажемо хочь бы для примѣру, що въ часѣ, коли въ однôй половинѣ Росіи голодъ, то въ другôй половинѣ клопôть наслѣдкомъ надмѣрного урожаю, бо нема куды пагромадженыхъ запасôвъ збôжа збути. На око здавало бы ся, що мѣжь котрыми нема нѣякихъ цловыхъ перегородъ, повиненъ бы истнувати обмѣнъ, та на жаль російске збôже не иде въ ґуберніи, навѣщеній неурожаємъ и голодомъ, а высылають его за границю, — очевидно въ наслѣдокъ малого розвою индустріи и плаченя збôжемъ за ввожені предметы фабричного промыслу.

Родина...

Панѣ до кухарки: — Касю, що то за жовнѣръ приходить до тебе такъ часто?

Служниця: — Тажь се, прошу панѣ, мôй братъ.

Панѣ: — Ба, але-жь бо вôнъ приходивъ також и до твоеи попередницѣ'

Служниця: Ахъ, то, прошу панѣ, она певно мусѣла бути моею... сестрою!

Братя робôтники!

Трохъ Вашихъ братôвъ, честныхъ Русинôвъ и членôвъ „Союза" сидять въ арештѣ. Достались они тамъ не за злодѣйство, або за яку другу провину, але за те, що пôдчасъ страйку боронили робôтничу справу. Братя! Жены и дѣти тихъ 3 робôтникôвъ, хотять ѣсти а ихъ мужѣ и вôтцѣ сидять замкненй въ арештѣ! Але ще не конець на тôмъ, бо компанисты старають ся всѣми силами, щобы они були засудженй на довгй лѣта арешту.

Братя, поможѣть имъ! Сежь не чужй люде, а ваши рôднй братя; се не скебы, а юніинй робôтники майперы.

Жертвы присилайте на адресъ редакціи Свободы, Svoboda, Box 418, Olyphant, Pa.

Кожда хочь и найменча жертва буде публично поквитована и за кожду хочь найменчу жертву дякуе вамъ въ имени увязненыхъ вже напередъ

Комітетъ.

Ґде єстъ?
Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене напередъ.

Купуйте книжки!

Замовляйте только тй книжки, котрй тутъ поданй.

Грошѣ присилайте напередъ.

За пересылку платимо самй.

Американьскій шляхтичь	15
Близнй, оповѣданя	1.00
Безъ працѣ, казка	20
Борба класъ	10
Батюшки	10
Библія мала	80
Байки молодшимъ и старшимъ	25
Богацько галасу зъ нечеви, комедія	70
Возгачъ Ґепшель	80
Великій Изборникъ	$4.00
Весела книжочка для [illegible] образками	30
Вôдкрытя Америки	10
Гумористика	10
Гамлетъ	90
Голодъ, Кн. Гамсуна	1.00
Дослѣды зъ поля статистики	10
Духъ часу	80
Дезертиръ, Ковалева	60
Де-що про права и суды въ Сп. Дер.	10
Де-що про землю	10
Дивнй пригоды Комаха Сапівина	25
Енеїда Котляревского	50
Економічне положеня руськихъ селянъ въ Угорщині, Е. Еґана	10
Зъ вершинъ и низинъ	1.50
Зъ села	20
Записки школяра	20
За батька, драма	25
Іван Гус, гуртовий спів, Лисенка	50
Календарь для Ам Русинôвъ (1903)	25
Календарь Православный буковиньскій (1902)	40
Календар школьний 1902	20
Кльод Іе	10
Казки Андерсена	25
Казки Толстого	20
Коваль Бассімъ	60
Казки Ірімôвъ	25
Казки Ірімôвъ опр.	40
Казки народнй	25
Казки народнй опр.	40
Канадійска Русь	10
Конституція Сполуч. Державъ	10
Капиталъ и праця	10
Камяна душа	10
Карби — гуцульскі новелі	30
Казка про жида	10
Лис Микита	50
Лихій день, комедія	10
Молитвенникъ „Хвалите Господа"	$1.20
Молитвенникъ „Осанна"	40
Молитвенникъ для старшихъ	50
Молитвенникъ для дѣтей	10
Молитвенникъ для дѣтей	20
Микола Палкинъ	10
Нечитальникъ	50
Наши звѣрята	25
Народнй казки	25
На добродѣйнй цѣли, комедія	35
Народный Рухъ Ав.-Уг. Русинôвъ	15
Нарід в неволі	10
Образки для дѣтей за оденъ	1 ц.
Оповѣданя С. Манара	15
Образки зъ Америки	10
Оповѣданя Сторожєнка	10
Оповѣданя для дѣтей	20
Опришок Яношія	25
Пригоды Дон-Кіхота	40
Повѣсти Устіяновича	80
Протестъ галицкихъ Русинôвъ против мадярского тысячолѣтія	10
Про вôдступник. вôдъ рос. правосл.	10
Покарана лож, комедія	10
Повѣсти Федьковича	20
Подорож до краю великанів	15
Паньскі жарти	30
Рускій спѣванникъ брош.	40
„ „ оправл.	50
Розказы про силы природы	10
Русины пряпівской епархії	35
Розмова Поляка зъ Русиномъ	10
Свекруха, комедія	30
Словарь російско-укр. (4 томы)	6.00
Сім казок	50
Словаки чи Русины	40
Тарасъ Бульба	30
Творы Ст. Руданьского	50
Тымко Гаврилюкъ	15
Хмельницкій и Хмельнищина	15
Чума горѣлчана	30
Читанка для III. класы	40
Читанка для IV. класы	50
Якъ повставъ свѣтъ?	15
Яблочникаръ, комедія	15
Як козам роги вйправляють!	10

SVOBODA, Box 418, Olyphant, Pa.